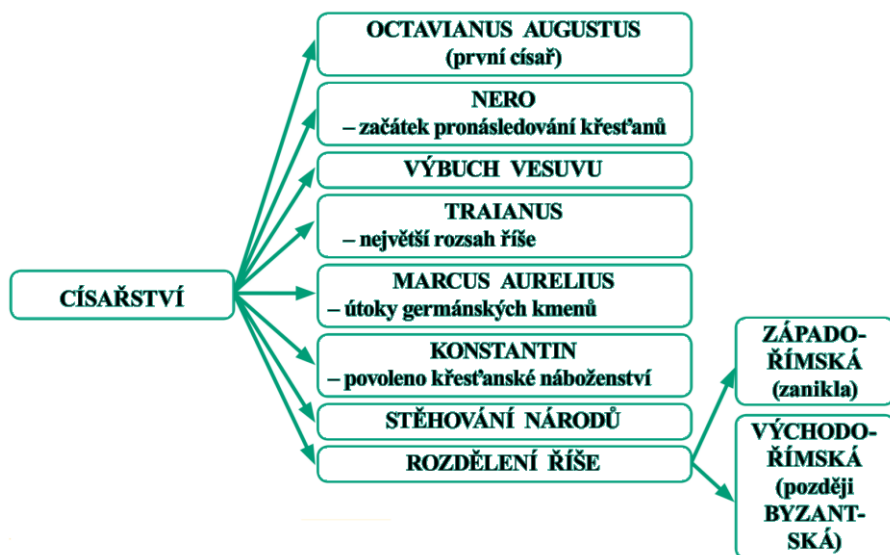

ŘÍMSKÉ CÍSAŘSTVÍ (27 př. n. l. – 476 n. l.)

Řím za 1. císařů

- Římská říše prožívá rozmach
- Řím se stává výstavním městem
- Pocit neomezené moci u některých vedl až ke krutovládě
- Řím už není republikou, je **principátem** (tj. monarchií)
- Lidé nemají žádná práva, žádají jen „chléb a hry“

1. císařové:

- Augustus
- Tiberius
- Caligula
- Claudius
- Nero - jeden z nejkrutějších
  - Začalo pronásledování křesťanství (nového náboženství)
  - velký požár Říma

Počátky křesťanství

- Vznik v polovině 1. století v římské provincii Judeji (1. křesťané byli Židé)
- Monoteistické náboženství = víra v jednoho všemohoucího Boha
- Nejdůležitější událostí křesťanské civilizace: narození Ježíše Krista (odtud se počítá náš letopočet)
- zakladatel: **Ježíš Kristus**
  - Jeho život a skutky popsány v Novém zákoně
  - Po jeho smrti šířili jeho učení apoštolové (=jeho učedníci)
- Nejvýznamnější události v životě Ježíše se staly hlavními křesťanskými svátky – Vánoce (narození) a Velikonoce (smrt)
- Desatero Božích přikázání
- Svátá kniha křesťanů – Bible (= Písmo svaté) – Starý a Nový zákon
- Před Bohem jsou si všichni rovni, víra v lepší posmrtný život
- Křesťané odmítali uctívat císaře jako boha
  - v Římě křesťané pronásledování
  - na konci 4. století n.l. se stává státním náboženstvím

X

Pohané = ti, kdo vyznávají více bohů (Řekové, Římané)

Řím na vrcholu moci

- po smrti Nera boje o trůn → vítězí dynastie Flavioců

- **Flavius Vespasianus**
- **Titus** → potlačena židovská válka v Judei
→ další rozmach říše – výstavba Říma: Koloseum
→ výbuch sopky Vesuvius – zničil město Pompeje
- **Domitianus** – krutý (2. Nero), byl zavražděn (konec Flavioců)

Další císaři (adoptivní):

- **Traianus** - největší územní rozmach říše (říše dosáhla vrcholu)
- Připojil nové provincie, zveleboval města – silnice, vodovody, mosty (kamenný most přes Dunaj), Trajánův sloup v Římě
→ titul nejlepší císař
- **Hadrianus** – soustředil se na obranu říše
- Vybudoval opevnění LIMES ROMANUS (hranice, obranný val)
- **Marcus Aurelius**
~ Vzdělaný, spravedlivý a mírný panovník, „filozof na trůně“
~ Čelil útokům na S a V – útoky germánských kmenů a barbarů
~ Pronikl až na území dnešního Slovenska (dílo: Hovory k sobě)
~ Vzrůstaly hospodářské potíže – záplavy, potíže v zemědělství, epidemie moru.
~ Také pronásledoval křesťany. (I přes kruté pronásledování křesťanství sílí)
~ Po jeho smrti se střídali další císaři a nastaly situace, které byly příčinou úpadku říše:
  1. Útoky barbarů.
  2. Války a epidemie.
  3. Problémy v zemědělství, úpadek měst, boje o trůn.

Největší rozloha římské říše za císaře Traiana

Dominát (284 – 476) – pozdní císařství

dominát = otevřená diktatura (jsou bohy zaživa)

- úpadek říše – všeobecná krize impéria
- oslabení jednoty Itálie, časté útoky nepřátelských barbarů

Dioklecián (284 – 305)

- zrušil principát, zavedl dominát
- zvolil si spoluvládce a určil 2 budoucí vládcy (každý sídlí v jiné části říše)
- pronásledoval křesťany
- provedl reformy

Konstantin Veliký (306 – 337)

- jediný vládce říše
- odlišný postoj ke křesťanství – zrušeno pronásledování

→ **r. 313 edikt milánský** (= zrovnoprávnění křesťanství s ostatními náboženstvími, svoboda náboženského vyznání)

- snažil se pomoci upadající říši
- přenesl hlavní město říše do nově založeného města **Konstantinopol** (Cařihrad = Istanbul)

Pád Říma

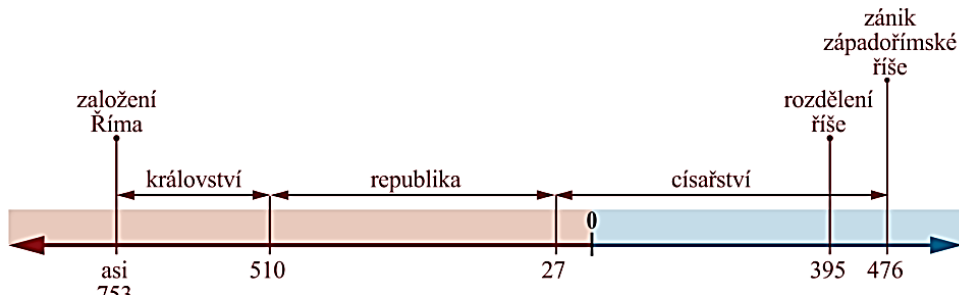
Situace:

- 2. pol. 4. stol – probíhá tzv. stěhování národů, r. 375 vpád kočovných Hunů do Evropy (král Attila)
- + uvnitř probíhá krize říše

⇒ r. 395 rozdělení římské říše na 2 části :

- **Východořímská říše** (barbarům odolala a pod názvem Byzance pokračuje až do 15. st.)
- **Západořímská říše** (r. 476 zaniká sesazením posledního císaře a tím také

končí epocha starověku)

Odkaz Římské kultury

- na starověkých školách a univerzitách bylo vyučováno **sedmero svobodných umění**:

1. **gramatika**
2. **rétorika (řečnictví)**
3. **dialektika (filozofie)**
4. **aritmetika**
5. **geometrie**
6. **astronomie**
7. **hudba**

⇒ všeobecné vzdělání

- **latina** – bohoslužebný jazyk západní a střední Evropy (na V řečtina)
  - také všeobecný dorozumívací jazyk vzdělaných lidí
  - dnes mrtvý jazyk
  - dodnes se používá v odborné terminologii lékařů, biologů, právníků,...
- **právní věda** – sestaveny sbírky zákonů a právní příručky (některé právní zásady se uplatňují dodnes)